

Vážení čtenáři,

zejména učitelé budou nyní v létě nad osnovami svých předmětů přemýšlet, a nejen v souvislosti s karanténou. Důvodů je vícero. Značné procento absolventů základní školy neovládá pravopis rodného jazyka na kýžené úrovni. A trend je spíše záporný, jak vyplývá z psaných i mluvených projevů studentů. Řešením jistě nebude rušení *i/y*, stejně jako jiný radikální krok. Žel, i historie české literatury se stává pro část maturantů perným oříškem. Kapesní „online“ přístup k faktům se zkrátka musí promítnout do výuky. Středoškolák nebude nosit v hlavě životopis Karla Havlíčka na úkor bezpečně zvládnuté shody podmětu s přísudkem. Pokud navíc správně určí podměty a přísudky, nebude chybovat ani v čárkách v souvětí. Úspěšný maturant ovšem musí vědět, jak a čím se do literatury, tříbící jeho rodný jazyk, promítli klasikové: tedy Erben, Mácha, Němcová, Neruda, Wolker, Nezval, Hrabal, Kainar, Seifert, Skácel... Nejlépe tím, že zvládne pohovořit na základě četby a znalostí, čím jej osobně některý z nich zaujal a obohatil. A volbu mezi současnými tvůrci navrhuji nechat na kantorech. Jeho či její čtenářský vkus nebo preference plodí záznaky. Lehké i odkládané letní počtení přeje fanouškům Literky

Libor Kalina

RŮŽE Vilém Závada

Je zákon v tom či šprým,
že růže voní vždy tak krásně?
Ty růže snad jsou skvělý rým
na konci tajemné básně,

anebo div okultní
zhmotnělý z jiného světa.
Tak málo se o nich ví,
a kvetou každého léta.

3 otázky pro Romanu Macháčkovou

V Moravské zemské knihovně jste připravovala cyklus Oči Brna představující významné osobnosti kulturního života. Jak jste vybírala jednotlivé osobnosti?

Na začátku stály vždy dva předpoklady. Především důraz na spojitost osobnosti s Brnem, ať už se město stalo „pouhým“ rodištěm či kulisou raného dětství, svědkem celoživotní profesní

dráhy probíhající v jeho zdech a ulicích či jen letným dotykem, krátkým profesním působením, které však zanechalo viditelnou a nesmazatelnou stopu pro ostatní. Druhým kritériem byla přítomnost písemného či obrazového odkazu ve fondech MZK. Pro mne osobně však bylo vždy podstatné, aby osobnost byla „běžcem na dlouhou trať“, tedy tím, kdo dokáže svým dílem ovlivnit a inspirovat současníky, tím, kdo přináší nové, mnohdy i převratné změny ve svém oboru či ve společenském dění své doby. Základním byl pro mne také morální profil osobnosti. Bývala jsem kritizována, že ve výběru byly i osobnosti nepříliš známé. Dávalo mi to ale smysl... Starat se o paměť národa je přeci v popisu práce paměťových institucí.

Připravujete další výstavu do Očí Brna?

V současné době se zabývám životem a dílem spisovatelky, překladatelky a redaktorky Hany Pražákové (1930–2010), jejíž pozůstalost je uložena v Památníku. V MZK jsme chtěli připomenout obě kulatá výročí, avšak události nedávných měsíců převrátily vše naruby, a tak byl termín výstavy odsunut až do roku 2021.

Třetím rokem jste porotkyní literární soutěže Skrytá paměť Moravy. Podle jakého klíče vybíráte ty nejlepší texty? Máte pro soutěžící, ať už letošní či budoucí, nějaký vzkaz?

To je zapeklitá otázka. Podle jakého klíče se každý z nás rozhoduje, že se mu umělecké dílo líbí? Na začátku mne samozřejmě musí text bavit. Zajímá mne originalita uchopení zadaného tématu, způsob literárního zpracování, ale i poselství, které text nese. Čtení příspěvků je pro mne svátkem, žasnu nad rozmanitostí příběhů. Můj vzkaz? Míst pro vítěze je málo, vyhrát může jen hrstka z vás... Ale nikdy nevíte, koho zrovna váš příspěvek osloví, komu otevře oči, komu zpříjemní den! A proto prosím – pište!

Mgr. Ing. Romana Macháčková působila v letech 2009–2013 jako kurátorka a literární historička v Památníku písemnictví na Moravě. Nyní pracuje v Moravské zemské knihovně, kde byla od dubna 2015 do března 2019 autorkou většiny výstav a koordinátorkou cyklu Oči Brna.

S chytrým Honzákem

Pohádková postava hloupého Honzy sloužila lidovým vypravěčům ke karikování bohorovnosti a prohnanosti, kterou přechytračila poctivost a přirozenost. Dnes nežijeme v pohádkovém světě, ale novodobým císařům a králům je o to větší potřeba říkat, že jsou nazí a hluboce pomýlení. Už několik let se to výtečně daří našemu přednímu psychiatrovi MUDr. Radkinu Honzákovi, CSc., autoru řady odborných studií i popularizačních publikací o zdravém způsobu života. Ostatně závěry praktické každodenní psychologie a psychiatrie úspěšně uplatňuje v České televizi při moderování svého pořadu Kabinet Dr. Honzáka.

Neúnavný propagátor psychosomatického myšlení (česky zdravého myšlení) připravil v minulých dnech již třetí výbor z esejů, sloupků, komentářů i zamyšlení, které publikoval v odborných časopisech nebo na svém stále vyhledávanějším blogu v letech 2018 až 2019. Ve své zatím poslední „tištěné“ knize *Babička potrkala dědečka* (současně vychází jako e-publikace) opět dokazuje, že o vážných věcech, pokud nemají být přehlíženy a snadno bagatelizovány, je třeba psát a mluvit jasně, srozumitelně a s apelujícím nadhledem. (bor)

Jak z toho ven?

Ben Shapiro v knize *Jak zachránit západní civilizaci* míří z pohledu dnešní krize Západu ke kořenům evropské kultury, na něž současná převažující materialistická a hédonistická kultura zapomněla. Vysvětluje, že bez dědictví Athén a Jeruzaléma je ohrožena nejen svoboda a řád, soudržnost demokratické společnosti, ale i dnešní, nikdy v minulosti nevidaný blahobyt.

Dramaticky popisuje 3 000 let evropských dějin, jež spojily zdánlivě neslučitelné: židovsko-křesťanskou existenciální víru s řeckou filozofií. V symbióze této víry a rozumu vyrostla nejúspěšnější civilizace, která dala světu vědu a techniku, dramatické umění a představu osobní svobody, lidské důstojnosti i občanských práv. Autor hájí řecký přirozený zákon telos, který z konečného účelu lidské přirozenosti vyvozuje, že člověk má pěstováním ctností směřovat k naplnění smyslu svého života, tedy k moudrosti a vznešenosti. Bez vyššího smyslu života se Západ zhroutí do chaosu iracionálních svárů, jak to vidíme dnes, kdy věcnou diskusi nahrazují vášně, subjektivita, etnická nebo menšinová identita a podobně. Paradoxně totiž i sám rozum závisí na víře – víře v racionální, poznatelný a objektivní svět, v němž rozpoznává Stvořitele. (ctrl)

Stručně, přesně a jasně

Přestože se literatura pomalu ale jistě přesouvá do virtuálního prostoru (roste podíl elektronických knih i textů načtených na nosičích), řada čtenářů, zejména střední a pokročilejší generace, si nedokáže odepřít tištěnou stránku. Nám vstříc a proti proudu se vydal básník a zde editor Zdeněk Volf svým „pokusem o doménu. cz“ s vyčerpávajícím názvem *Krátká báseň*. Sestavil průřezovou antologii české poezie, přičemž do jedenácti oddílů vtěsnal kratší básnické útvary sto třiceti českých poetů. Knihu vydanou nakladatelstvím Protimluv doprovází úvodní esej a také závěrečná poznámka

editora, v nichž osvětluje výběr textů a způsob práce. Antologie přitom zahrnuje poměrně dlouhé časové rozmezí od doby K. Havlíčka Borovského přes Egona Bondyho, I. Magora Jirouse či Violu Fischerovou až po současnost. „Výběr textů je výsledkem dlouhé, metodické a zasvěcené práce, za kterou je četba desítek a desítek básnických sbírek a meditativní přístup,“ poklonila se Volfu úsilí na zadní straně obálky knihy Sylvie Richterové. (ctrl)

Studie a stati 2

Profesor Jaroslav Střítecký působí na Ústavu hudební vědy FF MU v Brně a představuje ne právě běžný typ teoretika a vysokoškolského pedagoga. Zejména tím, že se dlouhodobě věnuje hned několika vědním oborům, jako je historie, filozofie, sociologie, literární věda, muzikologie nebo estetika. Stvrzuje to i právě vydaný titul (první 2017) s názvem *Studie a stati 2*, připravený vydavatelstvím jeho alma mater. Jádrem předkládaného souboru představují texty o filozofu a psychologu Wilhelmu Diltheyovi (1833–1911). Kantovské inspirace se v publikaci projevují

jak v rozboru osvícenského pojetí ženy a rodiny, tak i ve výkladu středoevropské tradice estetického formalismu. Vyústění filozofie dějin a sociologické teorie ve filozofii jazyka a teorii komunikativního jednání reprezentuje rozbor nejdůležitějších textů Jürgena Habermase a Karla-Otto Apela. Mezi čtyřiceti texty nechybí vedle objemnějších statí s poznámkovým aparátem také příspěvky psané publicistickou formou, jako jsou autorovy předmluvy a doslovy k beletrii, časopisecké články i krátké glosy. (ctrl)

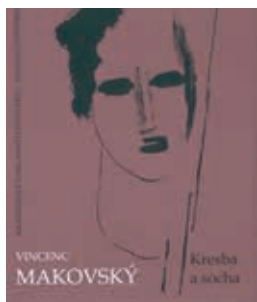
Příběhy Antonína Kratochvíla

Pražský Dům U Kamenného zvonu hostí od 12. 6. do 18. 10. retrospektivní výstavu fotografií Antonína Kratochvíla s názvem *Fotoeseje*. Také její katalog představuje průřez vysoce expresivní, sugestivní tvorbou jednoho z nejmýznejších světových reportážních a portrétních fotografů přelomu dvacátého a jednadvacátého století. Výběr z tvorby Antonína Kratochvíla

odráží jeho celoživotní témata vztahu člověka k přírodě, člověka konfliktního, zvráceného válkami i člověka v perspektivách represí i jeho vizí. Textovou část tvoří studie Pavlína Vogelové, která zaznamenává práce Antonína Kratochvíla do kontextu celospolečenských témat současnosti, stejně tak akcentuje hodnotu fotografického záznamu v paralele k morálnímu a uměleckému kreditu autora. Michael Persson spolupracoval s Antonínem Kratochvílem na předcházejících monografiích *Broken Dream: 20 Years of War in Eastern Europe* (1997), *Vanishing* (2005) nebo *Persona* (2006). Ve své eseji *Příteli od přítele* přináší až beletristický vhléd na osobní kredit, jedinečnost, skromnost, empatii a výjimečnost osobnosti Antonína Kratochvíla, když dává nahlédnout do slastí i strastí fotografické řehole světové úrovně. Do tvorby tohoto jedinečného tvůrce budou moci nahlédnout na podzim také návštěvníci Památníku. (ctrl)

Monumentální kreslíř?

Vincenc Makovský vstoupil do kulturního povědomí jako výsostný sochař. Tato okolnost upozadila umělcův kreslířský projev. O nápravu se pokouší historik umění Jiří Hlušíčka ve své třetí monografii věnované tomuto tvůrci s názvem: *Vincenc Makovský – Kresba a socha*. Při její přípravě čerpal z rozsáhlé umělcovy pozůstalosti. Odkrývá přitom úlohu, kterou kresba v Makovského mnohotvárném díle zaujímá. A to jak v jeho rané avantgardní etapě, tak i později, kdy pod tlakem společenských peripetií po

polovině třicátých let dvacátého století povýšil své dílo osobitým humanistickým étosem. Bezpečně zvládnutá kresba Makovskému umožňovala fixovat prchavou představu a posloužila pro ztělesnění komorních i monumentálních realizací. Mnohé z Makovského kreslířských studií nepředstavují pouhý článek tvůrčího procesu, ale nesou autonomní hodnoty. Přínos nejnovější Hlušíčkovy práce spočívá v odkrytí dosud z velké míry neznámé části tvůrčího odkazu Vincence Makovského a nabízí ucelenější pohled na jeho odkaz i uměleckou osobnost. (ctrl)

Skrytá paměť Moravy má vítěze XIV. ročníku

Na právě končící 14. ročník literární soutěže budou možná jednou vzpomínat nejen ti, kteří si letos odnášejí cenu. Téma „Sítě“ nabídlo soutěžícím řadu možností, jak jej literárně ztvárnit – námětem se mohly stát sítě houpací, záchranné, lovecké, rodinné, sociální, virtuální... Téma také nabídlo hledání odpovědí na otázku, kdy sítě dávají pocit jistoty a kdy se stávají pastí. Už na seminářích tvůrčího psaní Krocení literární múzy začaly vznikat zárodky příběhů, které se odehrávaly ve virtuální realitě sociálních sítí, ale fantazie mladých pisatelů rozvíjela také nápady odvíjející se od dalších významů slova „sítě“.

Od poloviny března se nejrůznější podoby sítí a jejich pevnost či zranitelnost staly všeobecně sdílenou zkušeností a také Skrytá paměť Moravy mohla pokračovat jen díky fungující počítačové síti. Prvotní obavy, že ztížené podmínky spojené s pandemií koronaviru COVID-19 oslabí zájem o soutěž, se naštěstí nenaplnily, naopak se letos do soutěže zapojili i ti, kteří by si jinak na psaní příběhů nenašli čas. Téma „Sítě“ tak letos propojilo jihočeské Prachatice s Jablunkovem, nejvýchodnějším českým městem, Břeclaví, Plz-

ní, Šumperkem, Karvinou, Prahou, Třebíčí... Ze všech krajů České republiky, kromě Ústeckého a Karlovarského, se přihlásilo 210 soutěžících. Podmínkám nakonec vyhovělo 206 soutěžních prací. Porota v čele s redaktorkou Českého rozhlasu Olgou Jeřábkovou tedy hodnotila 138 textů v I. kategorii (11–15 let) a 68 povídek v II. kategorii (16–19 let).

Porotu letos zaujaly zejména nápady mladších pisatelů, u nichž ocenili rozmanitost námětů i úroveň jejich literárního zpracování. Příběh *Ptačí tanečnice*, se kterým Ema Veverková z Břeclavi zvítězila v první kategorii (11–15 let), zachycuje jednak vnitřní svět artistky Carmen před vystoupením, ale současně na celou situaci nahlíží z perspektivy dosavadního životního příběhu hrdinky. Druhé místo získal Jakub Vacek z Ivančic za historickou povídku *Sít z ostnatých drátů*, která čtenáře přenáší na bojiště 1. světové války a sleduje osudy šesti kamarádů. Třetí místo získala Jitka Stritzlová z Hustopečí za příběh s názvem *Marco*, v němž citlivě ztvárnila proměnu vztahu dvou mladých lidí. Čestná uznání udělila porota Mii Bružeňákové a Kláře Klocové. První z nich propojila v textu *Zachraňte mne, mé síť* dramatickou situaci, v níž se hlavní hrdinka ocitla, s paralelní realitou sociálních sítí, jejichž vlastní jazyk vytváří vtipný kontrast k hlavní dějové lince. Text Kláry Klocové *Jsem tvůj štít* přináší mezi pěti finalistů perspektivu pavouka bránícího svůj domov.

Zvířecí hrdina zaujal porotu také mezi soutěžními texty ve druhé kategorii (16–19 let) a prvním místem proto ocenila povídku *Smrt číhá za sklem* Elišky Mostecké ze Šumperku. Let masařky, ztvárněný zpočátku s humorným nadhledem, se s blížícím se závěrem proměňuje v hororový boj o život, člověkem nepozorovatelný. Na druhé místo postoupila loňská finalistka Eliška Zářecká ze Zvěstovic. Letos do soutěže zaslala povídku *Pavouček*, která se odehrává v mafiánském prostředí Neapole a motiv sítě rozvíjí v několika rovinách. Třetí místo získala Karolína Kawuloková z Jablunkova za příběh *Do vody chčijú žáby*, s nadsázkou vyprávěné dobrodružství kamarádů Honzy a Janka, kteří se rozhodnou spáchat svůj poslední zločin ve vinicích u Dolních Věstonic. Čestné uznání získala Valentýna Lipovská, jejíž jméno se mezi finalisty objevuje již potřetí, za groteskní ztvárnění rodinných vztahů v povídce *Jak ze závidi byla nenávist, z nenávisti prozřetelnost a z prozřetelnosti plot, aneb Továrna na absurditu*. Čestným uznáním porota ocenila také povídku Jana Kadrnky *Promítač, Dostojevskij, Sprite*, jejíž vypravěč prostřednictvím svého kritického pozorování světa podává zprávu sám o sobě. Textů, které si zaslouží pozornost, však bylo letos v obou kategoriích víc, než může porota rozdělit cen, a proto mimořádně uděluje v I. kategorii pochvalu Magdaleně Holubové, Vojtěchu Eiblovi a Radovanu Šťastnému a ve II. kategorii Emmě E. Conlon, Nicole K. Bajcsyové, Evě Brázdové a Filipu Mráčkovi. Oceněné texty budou publikovány v literární příloze Sborníku Muzea Brněnska 2020, která vyjde na podzim letošního roku, a již nyní jsou zveřejněny na www.rajhrad.muzeumbrnenska.cz.

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže a předání cen se uskuteční v náhradním termínu, a to ve čtvrtek 24. září 2020 v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě, tento rok výjimečně současně s vyhlášením 15. ročníku soutěže. (ap)

Ukázky vítězných prací XIV. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy

Ptačí tanečnice (úryvek)

Purpur zdobící její víčka se dnes zdál jiný, neobvyklý. Místo jemného náznaku světlých a téměř neviditelných stínů lemovala okolí jejích očí velmi sytá fialová barva, jež se místy zbarvovala až do černa. Nabarvené řasy, které se každým pohlazením řasenkou stávaly delší, dodávaly jejímu pohledu neobyčejné vzezření. Bez všech těch malovátek vypadala jako nudná venkovská dívka, se kterou by hned každý prohodil kus řeči jenom tak pro radost. Věděla, že přesně tímhle typem dívky vždycky byla. Dařilo se jí to však zakrývat natolik, že několikrát o své lži přesvědčila i samu sebe. Pozorovala svou překrásnou tvář v kusu vyleštěného hliníku, vloženého do úzkého kovového rámečku. Krása a tajemnost s kapkou hrané vypočítavosti v koutcích očí měly vyvolat v každém, kdo jí tohoto večera pohlédne do tváře, touhu její maličkost vlastnit. Zkušenými rychlými pohyby si namalovala rty. Svě dílo pro jistotu ještě překontrolovala. Rty byly hned vedle očí ta nejdůležitější část jejího obličejce. Zatímco oči měly za účel zaujmout, rty dostaly úlohu svést. Důkladným pohledem přejela mistrovsky vyčesaný drdol, musela se ujistit, zda jí nevyčnívá jediný zběhlý vlasek. Nevyčnival.

„Carmen, co tady ještě děláš?“ zaslechla zpoza dveří rozzlobený hlas jejího nadřízeného. „O něčem si s tebou ještě chci promluvit. Čekám na tebe u vchodu. Budeš tam do pěti minut jinak...“ odmíchl se hlas muže stojícího za dveřmi. Uvažovala, zdali tu pomlku udělal z toho důvodu, že nemohl žádnou výhrůžku vymyslet, nebo aby svým slovům dodal na vážnosti. Ona se osobně přikláněla k druhé možnosti. „Vyhodím Eduarda. To bys nechtěla, nebo snad ano, Carmen?“ dodal David a Carmen nepřekvapilo, že se trefila. On nikdy nemluví do větru. „Budu tam,“ odpověděla.

Carmen ve svém perfektně nacvičeném výrazu pyšné dámy bez špetky zájmu o druhé zaznamenala ve svých očích nepřehlédnutelný osten strachu, smutku a zklamání. Na pár sekund dovolila svým emocím a své osobnosti vystoupit z pečlivě zamaskovaného nitra. Teď už není to venkovské děvčátko, které opustilo svou rodinu a odešlo za vysněnou lepší budoucností. Jen bratr jí nevědomky každým svým rozhodnutím tvoří na její trnité cestě životem spousty složitých a obtížně řešitelných překážek. Už za chvíli zamhouří své oči a stane se z ní Ptačí tanečnice.

„Už máš zpoždění, Carmen,“ oznámil jí David klidným tónem hlasu, jenž téměř dokonale zakrýval vichřici plnou emocí. Komukoli, kdo ho neznal tak dobře jako ona, by připadal vnitřně vyrovnaný. Carmen však dokázala prokouknout jeho masku celkem snadno, stejně jako on tu její.

„Cos chtěl?“

Když neodpovídal, zaměřila svůj pohled do jeho očí. Sledoval její obličej s neskrývaným zaujetím.

„Dnes vypadáš obzvlášť kouzelně, Carmen. K dnešnímu speciálnímu představení se to dokonale hodí. Pokud nic nezapackáš, bude to pro ty nejbohatší muže z Londýna, kteří jsou dnes pozváni, naprostá slast,“ oznámil jí.

Za pět minut má začít a on jí až teď řekne, že se bude jednat o nejdůležitější vystoupení jejího života?

„Po kolikáté to vlastně už vystupuješ? Po šedesáté?“ zeptal se jí nenuceně.

„Přesně po šedesáté osmé,“ opravila Davida.

„A jak tak šmátrám v paměti, ještě nikdy jsi nespadla,“ konstatoval David se stále upřeným pohledem do jejích očí. „Dnes ráno mě něco napadlo.“ Dvěma kroky se dostal až těsně ke Carmen. Byla z něj cítit opravdu kvalitní kolínská. „Co kdybych pod tebe dnes večer nenechal natáhnout síť? Naším zákazníkům by se ten adrenalin určitě ohromně líbil. Stejně jsi nikdy nespadla, tak proč by to mělo být dnes?“ konstatoval tichým hlasem.

Ema Veverková (15 let) žije v Břeclavi a navštěvuje Gymnázium Velké Pavlovice. Ráda kromě čtení a vymýšlení příběhů plave, poslouchá hudbu a kreslí. Jejími vzory jsou spisovatelky Cassandra Clare a Stephanie Garber, nejoblíbenější knihou *Ready player one* od Ernesta Clina. Jejím největším přáním je napsat knihu.

Smrt číhá za sklem (úryvek)

Bzzzzzzzzzzzz.

Černá čepel jejího křídla prosekla vzduch a větrný vír mne strhl s sebou. Na okamžik jsem skoro ztratila vědomí. Smýklo to se mnou proti stěně domu a odrazila jsem se od ní jak míček. Teď! Teď mě ta bestie mohla dostat, ale někam se ztratila, nejspíš zahнула za roh stavení. To byla moje jediná šance. Než se vlaštovka zase stihla vrátit, vklouzla jsem do škvíry v rozpraskaném trámu těsně pod střechou a vyděšeně zabukla, když se proti mně vyvalil křížák jak z šíleného snu. Zase jsem se vrhla do prostoru, přelétla k pokřivené jabloni kousek od domu a tentokrát si svůj vybraný úkryt nejdřív prohlédla ze všech stran, než jsem se nasoukala pod odchlípnutý cíp kůry.

Vlaštovky! Už aby ty mrchy zase odlétly na jih. Slušná masařka nemá chvíličku klidu. Bzuk! Kdybych se jen tak poflakovala, tak ať mě třeba honí, svět už je tak zařízený, ale dnes byl přece důležitý den! Ať je všechno hnijící maso pepřované, jestli ne!

Schovala jsem se v pravý čas. Vlaštovka se vrátila a tam za rohem domu měla evidentně větší štěstí. V zobáku svírala někoho od nás. Měla jsem dojem, že jsem poznala jednu ze sestřenic, se kterými jsem se občas potkávala v koňských stájích. Měla to za sebou, holka. Život je svině.

Pomaloučku jsem vydýchávala tu honičku, až mi to ve vzdušnicích pískalo. Musela jsem se rozmyslet, co dál. Je slavnostní den! Kladení vajíček! Jenomže to neznamena, že si jenom tak vystrčím zadeček, zabzučím, čmelák, co poletí kolem, mi zatleská a bude hotovo. Vajíčka potřebují super zacházení, klid, teplo a hlavně správně uleželý kousek masa. V nejhorším stačí i pořádně rozehřátý kravinec, ale děcka z takového inkubátoru jako by to neměly v hlavě tak docela v pořádku. Už moje masařčí máma vždycky povídala, když mě to učila: „Jedině maso, prcku. Hniloba je základ rodiny!“

Ta vlaštovčí bestie se už zase vyřítila z podkroví, kde měla hnízdo. Dalo se to poznat i podle toho, že dole na zemi byla spousta muších skeletů a začernalých zbytků toho, co z mladých ptáčat vyšlo. Přeletěla na druhou stranu ulice. Lovila. Konečně, taky nic jiného neumí. Jenom lovit, cpát se a pak taky ujíždět na drátech elektrického vedení. Prý jim to brnění dělá dobře na pařáty.

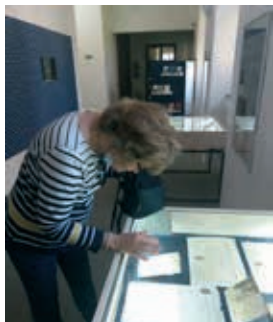
Bylo víc než jasné, že tady v téhle končině nemám šanci vajíčka naklást, i kdyby tu pode mnou ležel kus masa a volal na mě. To hnízdo tu totiž nebylo jediné. Byla tu celkem tři. Musela jsem jinam. Bylo to tu jak v entomologickém hororu. To jsem ještě netušila, že ten horor mě teprve čeká. Bzuk.

Do volného prostoru se moucha jako já nemůže moc odvážit. Vlaštovky, jiříčky a ostatní děsiví ptáci jsou rychlejší, doletí výš a dá se jim uniknout jedině mezi větvemi stromů. Proto jsem vyrazila nízko při zemi, propletla jsem se mezi šípkovými keři, kde v jedné lepivé pavoučí pasti, na kterou skočí snad jedině ti největší hlupáci a hlupačky, uvízla babočka a houby jí bylo platné, že je to admirál. Skončila jako obyčejný bělásek. To už je lepší lupnout ve vlaštovčím zobáku a mít to hned za sebou, než se nechat nakousnout osminohým netvorem a čekat, až jeho sliny rozpustí vnitřnosti a pak je vypije. Fuj... Vlastně bzzzzzzuj! Dostala jsem se až ke sloupu vysokého napětí. Normálně tam nelétám, protože na drátech sedí vlaštovky, a jak by mne zmerčily, hned by se každá začala předvádět před těmi ostatními, jak zvládá střemhlavý útok. Dnes jsem tam ale musela. Nešlo to jinak. Přiblížila jsem se z opačné strany, zachytila se na ocelovém nosníku a tak, aby si mne bestie z drátů nemohly všimnout, jsem se raději pěšky vydala vzhůru. Až ke špičce. Tam odsud byl totiž skvělý rozhled po celém okolí. Pokud někde v blízkosti leží nějaká mršina, ucítím ji.

Eliška Mostecká (18 let) je studentkou Gymnázia Šumperk. Ráda čte a píše, nejlépe doma o samotě, sleduje dokumenty, věnuje se zpěvu, píše turistice a čtyřem kočkám. K jejím oblíbeným knihám patří *Měsíční kroniky*, *451 stupňů Fahrenheita* a *Čára hrůzy*. Za svůj největší literární úspěch dosud považuje sci-fi příběh, který napsala v první třídě. Účast a vítězství ve Skryté paměti Moravy jsou jejím debutem v literárních soutěžích.

Návštěva s příslibem

V červnových dnech poctila Památník svou návštěvou dcera spisovatele Františka Kožíka – Alena Kožíková s rodinou, aby si prohlédla výstavu věnovanou jejímu otci – spisovateli, básníkovi, dramaturgovi, textaři Františku Kožíkovi. Podařilo se rovněž prodloužit zapůjčení vystavovaných exponátů a písemností, a tak lze nahlédnout do života a tvorby neobyčejně plodného autora až do 30. 12. 2020. Zároveň pokročila také příprava besedy – komentované prohlídky výstavy František Kožík 1909–1997 v rámci literárního cyklu SřteDění. Setkání přátel Kožíkových knih s názvem *František Kožík – nejen spisovatel a básník*, se uskuteční 16. září od 17 hodin. Aktivně se zapojí Alena Kožíková společně s kurátorkou výstavy Miroslavou Šudomovou. (mš)

Muzejní letní hrátky

Prázdninové dny v Památníku budou obohaceny dvěma soutěžemi a zpřístupněnou *Kašpárkovou hernou*. Prvního července odstartovala celomuzejní hra pro děti *Do Muzea Brněnska s Výrákem*, aneb Poznejte okolí Brna. Průvodcem soutěžících je maskot hry výr velký (lat. Bubo bubo). Na všech šesti pobočkách Muzea Brněnska již začaly děti luštit různé úkoly, za jejichž splnění dostanou speciální karetní hru a postoupí do losování o ceny. Akce potrvá až do 13. září. Pro nejmenší návštěvníky Památníku je připravena speciální *Kašpárkova letní herna*, určená pro rodiče s dětmi. Zde se mrňouskové setkají s pohádkovým světem a čekají na ně různé interaktivní úkoly. Za jejich splnění je čeká postup do losování o odměny, které se uskuteční na konci prázdnin. Novinkami mezi suvenýry na pokladně Památníku jsou navíc půvabné magnetky s oblíbenou postavičkou Kašpárka nebo pohledem na areál kláštera z ptačí perspektivy. Letošní léto je zkrátka plné her a poznávání. (mš)

Literka,
Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě
Klášter 1, 664 61 Rajhrad, tel.: 544 544 280
Odpovědný redaktor: Libor Kalina
Vychází jedenáctkrát ročně, č. 7, ročník 14, 15. 7. 2020
MK ČR E 21218
Muzeum Brněnska, příspěvková organizace, IČ: 00089257